

forelagte denne Commission, der udtalte, at efter som Spørgsmaalet var den forelagt, kunde den ikke komme til andet Resultat end at foretrække Høi- og Lavtryksmaskinen, navnlig paa Grund af, at den techniske Directeur havde udtalt, at denne Maskine vilde blive bethydeligt forbedret. Men Commissionen benyttede sig tillige af sin Ret til at gjøre Forslag, idet 5 af dens Medlemmer indstillede til Ministeriet at træde i Underhandling med Firmaet Randolph & Elbers i Glasgow, som havde leveret Maskinen til Fregatten „Constance“, med hvilken der blev opnaaet særdeles ubmærkede Resultater, og tillige udtaler den, at det Tilbud, som var anbefalet af den techniske Directeur, fra Burmeister & Wain, hverken er det fordeelagtigste eller det billigste, idet Tilbudet fra det engelske Firma Mandslay haade er fordeelagtigere og forholdsvis det billigste. Dette Tilbud garanterede nemlig en Kraftudvikling af 1,800 indicerede Hestes Kraft, og Burmeister & Wains Tilbud garanterede kun en Kraftudvikling af 1,448 indicerede Hestes Kraft, og Prisen paa disse to Tilbud var saaledes, at Firmaet Mandslay fra England forlangte 186,000 Rd. for sin Maskine, og Burmeister & Wain forlangte 176,000 Rd. for sin. Mandslay's Maskine er saaledes vel den dyreste, men naar der tages Hensyn til Kraftudviklingen, bliver det den billigste, idet den efter Tilbudet skulde udvikle en Kraft af en Gang mere den nominelle Kraft, end Maskinen efter det Tilbud, som var fremkommet fra Burmeister & Wain, skulde udvikle. Men det sees ikke, at Ministeriet har taget det mindste Hensyn til disse Constructionskommissionens Indstillinger, hvorimod Firmaet Burmeister & Wain allerede 5 Dage efter, at Constructionskommissionen har afgivet denne sidste Betænkning, havde et nyt Tilbud færdigt, hvori de udtalte, at naar Prisen forhøiedes med 15,000 Rd., vilde de levere en Maskine, som de garanterede skulde have en Kraftudvikling af 1750 Hestes Kraft efter Indicator. Dette Tilbud anbefaledes af den techniske Directeur den 2den Juli, og allerede den 10de Juli sluttedes Contracten derom. Jeg har ikke rigtigt kunnet forstaae det Hastværk, som man dengang havde med at faae denne

Maskine bestilt, da det i 1864 er udtalt og gjentaget i 1866 af Constructionskommissionen, ligesom det ogsaa i 1866 blev udtalt af den daværende Marineminister, at man ikke burde anskaffe flere Maskiner efter Høi- og Lavtrykssystemet, forinden der var foretaget tilstrækkelige Prøver, som kunde bevise deres Fortrin fremfor Maskiner efter det gamle System, saa meget mere som man dengang havde en meget nær Leilighed til at foretage Prøver med Høi- og Lavtryksmaskiner, idet Peder Stram nærmede sig sin Fuldbendelse og den blev ogsaa færdig til Prøve omtrent en Maaned efter, at Maskinen var bestilt til Pantserflibet Nr. 53. Prøven blev nemlig foretagen den 27de August 1866. En Grund til dette Hastværk har jeg tænkt mig i den meget stærke anbefaling for Høi- og Lavtrykssystemet, der fremkom fra ærede Medlemmer i denne Sal i Rigsraadet i Februar 1866, idet nemlig det ærede nuværende Medlem for Kjøbenhavns Amts 3die Valgkreds (A. Sage) og det ærede Medlem for Kjøbenhavns 9de Valgkreds (Tuzen) begge meget stærkt anbefalede Maskiner efter dette System, og de fremførte saadanne Grunde til Støtte for deres anbefaling af disse Maskiner, at jeg ikke nærede Tvivl om, og navnlig heller ikke, efter hvad der senere er fremkommet, nærer Tvivl om, at Maskinerne efter dette System muligvis vare de bedste. Smidlertid har det vist sig fuldstændig, at de Maskiner, som ere fabrikerede her efter dette System, have staaet langt tilbage for Maskiner, fabrikerede efter det gamle System, og ogsaa meget langt tilbage for Maskiner efter Høi- og Lavtrykssystemet, som have været fabrikerede andre Steder. Disse ærede Medlemmer udtalte endvidere dengang, at det forekom dem, at der ikke var Andet for Marineministeren at gjøre end enten at følge sin saglyndige Mand, den techniske Directeurs, anbefaling, eller paa en bestemt Maade vise ham, at han ikke havde Tillid til ham, nemlig ved at give ham Afsted. Hvorvidt nu saadanne Udtalelser, der dengang — efter hvad jeg kan erindre — syntes at have frembragt en Stemning med Hensyn til dette Spørgsmaal i en vis Retning her i Thinget — det vil sige i Rigsraadets Folke-thing, som det dengang var — have havt Indflydelse paa Ministeriet, da det skulde